

ня ради в великих промислових підприємствах зі значною кількістю міноритарних акціонерів, яким складно самостійно захищати свої права.

Таким чином, результативність діяльності наглядової ради акціонерного товариства як складової ефективного корпоративного управління залежить від ряду факторів, які відрізняються за спрямованістю, ступенем та характером впливу, тривалістю дії тощо. Однак у той же час вони є взаємопов'язаними, що свідчить про потребу комплексного підходу до їх врахування, аналізу, подальшого використання та розробки системи заходів щодо зменшення негативних впливів та наслідків з метою досягнення цілей всього підприємства та реалізації його сталого довгострокового розвитку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Аккоф Р. Планирование будущего корпорации / Р. Аккоф: пер. с англ. – М.: Сирин, 2002. – 256 с.
2. Бабаларов С. Як скликати і провести загальні збори акціонерного товариства: посібник / С. Бабаларов. – К.: IFC, 2005. – 140 с.
3. Воронкова А. Е. Корпоративні: управління та культурам: монографія / А. Е. Воронкова, М. М. Баб'як, Е. Н. Корень, І. В. Мажура: за заг. ред. д.е.н., професора А.Е. Воронкової. – Дрогобич: Вимір, 2006. – 376 с.
4. Довгань Л. Є. Корпоративне управління: інституціональні аспекти: монографія / Л. Є. Довгань, І. П. Малик. – К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка»», 2006. – 338 с.
5. Корпоративное управление в переходных экономиках: инсайдерский контроль и роль банков: Пер. с англ. / Ред. Масахико Аюки. – СПб.: Лениздат, 1997. – 558 с.
6. Корпоративное управление: владельцы, директора и наемные работники, акционерные общества / Под ред. Марка Хесселя. – М.: Джон Уайли энд Санз, 1996. – 240 с.
7. Корпоративное управление машиностроительным предприятием: проблемы, пути решения / монография / В.С. Пономаренко, О.М. Ястремская, В.М. Луцковский, С.Л. Кушнар, Д.А. Репка, Н.В. Балькова. – Х.: ИД «ИНЖЕК», 2006. – 232 с.
8. Корпоративні та інтегровані структури: проблеми науки та практики: монографія. – Х.: ВД «ИНЖЕК», 2007. – 344 с.
9. Назарова Г. В. Керівництво акціонерним товариством: організаційний, регуляторний та мотиваційний аспекти: монографія / Г. В. Назарова, В. І. Лаптев. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 267 с.
10. Принципи корпоративного управління ОЕСР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.oecd.org.
11. Сайт ДКЦПФР. – Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua>.
12. Сайт МФК. – Режим доступу: www.ifc.org/ukraine.

УДК 339.13(100):629.353

Латишев К.О.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри маркетингу*

Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Караулова Ю.В.

магістр

Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

ПРОБЛЕМИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті досліджено проблеми забезпечення міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств та визначено основні шляхи їх вирішення. На основі узагальнення поглядів сучасних науковців про джерела конкурентних переваг промислових підприємств висловлено гіпотезу, що у зростанні міжнародної конкурентоспроможності підприємств визначальними є технологічні чинники. Проаналізовано динаміку і структуру інноваційних витрат у промисловості України та виявлено їх невідповідність завданням технологічного розвитку підприємств.

Ключові слова: міжнародна конкурентоспроможність, специфічні ресурси, технологічний розвиток, інноваційні витрати, фінансове забезпечення.

Латышев К.А., Караулова Ю.В. ПРОБЛЕМЫ РЕСУРСНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНОЙ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье исследованы проблемы ресурсного обеспечения международной конкурентоспособности отечественных промышленных предприятий и определены основные пути их решения. На основе обобщения взглядов современных ученых об источниках конкурентных преимуществ промышленных предприятий высказано предположение, что в укреплении международной конкурентоспособности предприятий определяющую роль играют технологические факторы. Проанализированы динамика и структура инновационных затрат в промышленности Украины и выявлено их несоответствие задачам технологического развития предприятий.

Ключевые слова: международная конкурентоспособность, специфические ресурсы, технологическое развитие, инновационные затраты, финансовое обеспечение.

Latyshev K.O., Karaulova I.V. PROBLEM OF RESOURCE PROVISION OF INTERNATIONAL COMPETITIVENESS OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

The article is the study of problems of resource provision of international competitiveness of domestic industrial enterprises and identification of main ways of their solution. Generalising views of modern scientists on sources of competitive advantages of industrial enterprises the article makes an assumption that technological factors play the determining role in strengthening international competitiveness of industrial enterprises. The article analyses dynamics and structure of innovation expenditures in the Ukrainian industry on the basis of which it makes a conclusion that they do not correspond with the tasks of technological development of enterprises.

Keywords: international competitiveness, specific resources, technological development, innovation expenditures, financial provision.

Постановка проблеми. Вхідження України до Світової організації торгівлі та подальші євроінтеграційні процеси породжують для вітчизняних підприємств нові виклики – відстояти свої позиції на внутрішньому ринку і знайти шляхи ефективного просування продукції на ринки інших країн. Це загострює актуальність проблеми міжнародної конкурентоспроможності суб'єктів господарської діяльності, привертає увагу науковців і практиків до пошуку можливостей збільшення кількості тих із них, що здатні до створення конкурентоспроможних на міжнародних ринках товарів. В Україні це передусім стосується промислових підприємств, оскільки саме промисловий сектор вітчизняної економіки зазнав найбільших втрат у ході ринкових трансформацій – і однією з основних причин цього була відсутність досвіду роботи у конкурентних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання забезпечення міжнародної конкурентоспроможності суб'єктів економічної діяльності є предметом наукового інтересу значного кола зарубіжних і вітчизняних науковців. Зокрема, цими питаннями займалися Г. Азоєв, А. Воронкова, В. Горбатов, Ю. Іванов, О. Іванова, Л. Мороз, П. Орлов, П. Перрера, Р. Фатхутдінов, А. Челєнков, А. Юданов та багато інших. Завдяки їх дослідженням набули сучасного вигляду теоретико-методологічні підходи до систематизації чинників конкурентоспроможності та способів здобуття конкурентних переваг промислових підприємств, удосконалено та розширено інструментарій оцінювання їх конкурентного статусу та конкурентних позицій тощо. Значна увага приділялась і ресурсному потенціалу підприємства – як основі формування ним конкурентних переваг. На наш погляд, питання кваліфікованого управління діяльністю тих промислових підприємств, що мають достатній ресурсний потенціал для створення конкурентоспроможних на міжнародних ринках товарів, є надзвичайно актуальними. Водночас не менш актуальними є й питання нарощування цього потенціалу – за стрімкого поширення впливу потужних транснаціональних корпорацій на всі сфери господарської діяльності до сталого економічного зростання спроможні лише ті суб'єкти господарювання, що здатні розширювати і збагачувати свій ресурсний потенціал з позицій здатності створювати адекватні вимогам часу конкурентні переваги.

Постановка завдання. Мета даного дослідження полягає в з'ясуванні проблем ресурсного забезпечення міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств та визначенні основних шляхів їх вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження проблем підвищення міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств потребує передусім виокремлення тих складових ресурсного забезпечення їх діяльності, які здатні максимізувати нарощування їх конкурентних переваг, найбільшою мірою сприяючи зростанню і загальної конкурентоспроможності України у світовому економічному просторі. Як показав аналіз наукових публікацій у сфері управління міжнародною конкурентоспроможністю, сучасними науковцями акцентується увага на необхідності розвитку інноваційної складової ресурсного потенціалу підприємств [1; 2]. Це має під собою логічні підстави, оскільки саме ефективна інноваційна діяльність підприємства дає йому змогу діяти на випередження, забезпечує основу для формування нових потреб цільових груп споживачів і створення нових, доволі містких сег-

ментів ринку, на яких конкуренція певний час відсутня. Завдяки діям на випередження підприємство матиме можливість отримувати значну комерційну віддачу від реалізації інноваційних проєктів і забезпечити накопичення ресурсів для свого розширеного відтворення і зростання.

Розуміння необхідності інтенсифікації інноваційної діяльності (хоча б для власного виживання) прийшло до вітчизняних керівників та власників промислових підприємств під час світової кризи, коли обсяги продажу їх продукції різко впали (особливо у машинобудуванні у січні 2009 р. відносно січня 2008 р. до 58,3%) [3]. Можна припустити, що саме зростання інноваційної активності у промисловому секторі України забезпечило відновлення позитивної економічної динаміки у 2010-2012 роках (рис. 1) [3; 7].

Рис. 1. Динаміка кількості інноваційно-активних промислових підприємств України і темпів зростання обсягів реалізації промислової продукції

Починаючи з 2010 р. на більшості промислових підприємств України поступово було відновлено до кризові обсяги виробництва, чому сприяло і поживлення попиту на традиційних для експорту України ринках. Зокрема, при зростанні обсягів реалізації машинобудівної продукції у 2010 р. на 25,7% її експорт зріс на 35%. Найбільшою мірою поліпшилась динаміка експорту транспортного обладнання – його обсяги проти попереднього 2009 р. зросли більш ніж удвічі (з 1,596 до 3,262 млрд. дол. США). Проте експорт механічного обладнання за цей же період збільшився лише на 13,1%. З огляду на його значне падіння у 2009 р., за цією позицією деяке перевищення обсягів експорту до кризового періоду стало можливим лише у 2011 р. (6,758 млрд. дол. США проти 6,341 млрд. дол. США у 2008 р.).

Однак, як відзначається вітчизняними аналітиками, поліпшення ситуації в машинобудуванні стало наслідком не лише збільшення попиту на його продукцію на світових ринках, а й зростанням внутрішнього попиту – з боку вітчизняних підприємств металургійної та хімічної промисловості, які здійснювали модернізацію виробництва [4, с. 10].

До того ж аналіз зміни обсягів експортування продукції машинобудування у розрізі шестирічного періоду показує, що у 2007/2006 роках їх темпи зростання були набагато вищими, ніж протягом наступних п'яти років, причому за всіма групами товарів. Зокрема, експорт механічного обладнання у 2007 р. зріс на 49,5%, транспортних засобів – на 59%, приладів і апаратів – на 20,83%. І тільки експорт транспортних засобів характеризується стійким зростанням, та в основному це відбувається завдяки постачанню їх у Росію та Казахстан (зокрема, у 2010 р. експорт залізничних і трамвайних вагонів у Росію становив 1,625 млрд. дол. США, що склало більше 12% від загального обсягу товарного експор-

ту у цю країну) [5, с. 39]. Відновлення попиту засвідчує конкурентоспроможність даних видів продукції машинобудування передусім на ринках країн СНД. (табл. 1).

Разом з тим уже наприкінці 2012 р. і особливо у 2013 р. у промисловому секторі вітчизняної економіки стали чітко проявлятися ознаки стагнації – у період з січня по серпень 2013 р. індекс обсягів виробництва і реалізації промислової продукції склав всього 94,8% від аналогічного періоду 2012 р., а у машинобудуванні – лише 86,6% [3]. Тобто вітчизняним промисловим підприємствам не вдалося закріпити тенденцію до сталого зростання обсягів виробництва і реалізації продукції, що, за відкритих ринків, свідчило б про їх міжнародну конкурентоспроможність. Водночас це вказує і на те, що конкурентні переваги, які вітчизняні промислові підприємства здобували на світових ринках за рахунок дешевизни ресурсів, вичерпали себе. І ресурсне забезпечення міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств має відповідати сучасним трендам науково-технічного прогресу. Це передусім стосується використання сучасних технологій, які мають забезпечувати гнучкість виробничих систем, їх здатність швидко реагувати на ринкові потреби – і не тільки через модифікацію продукту і розвитку ринку, а й за рахунок диверсифікації виробництва, виходу на нові ринкові сегменти. Технології, поряд із інтелектуальними, відносяться до категорії специфічних ресурсів, наявність яких забезпечує підприємству стійкість конкурентних переваг – у підтриманні високих стандартів виробництва і можливості розвитку продуктів відповідно до вимог і потреб споживачів на світових ринках [6, с. 94].

Тому завдання у сфері технологічного оновлення і розвитку є надзвичайно важливими для вітчизняного машинобудування, так як виробничі системи багатьох машинобудівних підприємств є застарілими. Подальше їх використання не забезпечує не тільки необхідного рівня виробничої гнучкості, а й належного рівня якості та функціональної придатності продукції, яка ними випускається. Зважаючи на те,

що ці характеристики є основою конкурентоспроможності продукції на світових ринках, проаналізуємо, чи масштаби і рівень технологічного оновлення вітчизняних підприємств дають змогу сформулювати для цього необхідну технологічну основу.

Для цього порівняємо витрати вітчизняних промислових підприємств на упровадження інновацій техніко-технологічного характеру (за чинною статистичною звітністю вони включають витрати на придбання нових технологій, машин, обладнання та програмного забезпечення) із обсягами капіталовкладень цих підприємств у придбання технічних засобів (рис. 2).

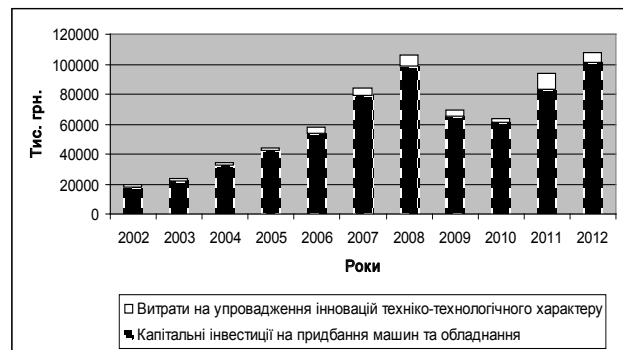

Рис. 2. Порівняльна динаміка витрат у промисловому секторі України на техніко-технологічні інновації та загальних інвестицій у придбання машин та обладнання

Таке порівняння дає змогу оцінити розрив між масштабами технологічного розвитку і простого чи розширеного відтворення існуючих технологічних систем. З наведеної гістограми видно, що існує значний розрив між обсягами витрат на техніко-технологічні інновації і капіталовкладеннями у придбання машин та обладнання. Цей розрив сягає більше десятикратного розміру (так, у 2008 р. це співвідношення складало 1:12,2; у 2010 р. – 1:11,8; у 2012 р. ще більше – 1:12,6). Звідси можна зробити висновок, що

Таблиця 1

Динаміка обсягів експорту вітчизняної машинобудівної продукції

Товарні групи	Значення показників за роками						2012/2008, %
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Обсяги експорту продукції, млрд. дол. США							
Механічне обладнання; машини та механізми, електрообладнання та їх частини; пристрої для записування або відтворення зображення і звуку	4,98	6,34	5,01	5,67	6,75	7,03	110,88
Транспортні засоби та шляхове обладнання	3,3	4,32	1,6	3,26	4,85	5,96	137,96
Прилади і апарати оптичні, для фотографування або кінематографії; апарати медико-хірургічні; годинники; музичні інструменти	0,2	0,24	0,27	0,25	0,28	0,29	120,83
Всього	8,48	10,9	6,88	9,18	11,88	13,28	121,83
Темпи зростання обсягів експорту, %							
Механічне обладнання; машини та механізми, електрообладнання та їх частини; пристрої для записування або відтворення зображення і звуку	149,5	127,3	79	113,2	119,1	104,2	-
Транспортні засоби та шляхове обладнання	159	130,9	37	203,8	148,8	122,9	-
Прилади і апарати оптичні, для фотографування або кінематографії; апарати медико-хірургічні; годинники; музичні інструменти	132,9	120	112,5	92,6	112	103,6	-
Загалом по машинобудуванню	152,5	128,5	63,1	133,4	129,4	111,8	121,83

на вітчизняних промислових підприємствах технологічне оновлення здійснюється переважно на старій технологічній основі. Це підтверджується і більш детальним аналізом статистичних даних щодо структури інноваційних витрат – у 2010 р. обсяг інноваційних витрат у промисловості України на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення становив 5051,7 млн. грн., водночас витрати на придбання сучасних прогресивних технологій склали лише 141,6 млн. грн. Таким чином, співвідношення цих витрат 36:1.

У 2012 р. ситуація ще більше не відповідає завданням технологічного розвитку промислових підприємств – витрати на придбання сучасних прогресивних технологій склали всього 47 млн. грн. [7]. Це у 171 раз менше, ніж інноваційні витрати на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення (8051,8 млн. грн.).

Отже, результати такого порівняльного аналізу дають підстави для висновку про те, що техніко-технологічне оновлення виробничих систем українських підприємств здійснюється фрагментарно, по мірі зношування окремих елементів [8, с. 46]. Тим самим консервується технологічне відставання вітчизняної економіки, не забезпечується відчутний прогрес у зміні структури технологічних укладів, збільшені частки підприємств, що випускають наукомістку продукцію. Малоймовірно, що за цих умов промислові підприємства України можуть збільшувати свою здатність конкурувати із провідними світовими виробниками.

Проте можна припустити, що надання переваги технологічному оновленню замість технологічного розвитку є вимушеним рішенням вищого менеджменту підприємств з огляду на їх складний фінансовий стан. Так, протягом багатьох років частка прибуткових підприємств в Україні не перевищувала 70%, а у кризовий період впала майже до 60%. Деяке покращення відбулося у 2011 р. – сумарний прибуток машинобудівних підприємств зріс в 1,75 рази проти попереднього року. На жаль, як показали останні статистичні дані, тенденція до поліпшення ефективності господарювання виявилась не стійкою – в 2012 р. кількість збиткових підприємств знову зростає [9]. Видається справедливим стверджувати, що нестача власних фінансових коштів і ускладнений доступ до позичкових (через високу їх вартість) є одними із найбільш вагомих чинників, які фактично унеможливають технологічний розвиток вітчизняних промислових підприємств.

Світовий досвід показує, що збільшення у структурі національної економіки підприємств, які можуть бути віднесені до вищих технологічних укладів, потребує реалізації моделі «технологічного поштовху». Це передбачає використання підприємствами лише власних джерел для реалізації проектів технологічного розвитку. Вагому роль в інвестуванні цих проектів відіграє держава. Однак в Україні участь держави у фінансуванні високотехнологічних інноваційних проектів є недостатньою, значно більше бюджетних коштів спрямовується на технологічне оновлення підприємств, що відносяться до низьких технологічних укладів (зокрема, на чорну металургію).

Відсутність необхідних обсягів фінансового забезпечення інноваційної діяльності, а також недосконалість інституційного середовища впливає на рівень підготовки кадрів, і на розвиток інноваційної інфраструктури. Як наслідок – науково-дослідні установи не можуть продовжувати перспективні фундаментальні дослідження, зменшується й кількість прикладних

розробок у промисловості. В свою чергу, зменшення результативності та ефективності інноваційної діяльності вітчизняних промислових підприємств негативно впливає на їх конкурентоспроможність – як у плані створення продуктивних інновацій з високою споживчою цінністю, так і в контексті накопичення ресурсів для інноваційного розвитку [10, с. 213].

Участь стратегічних інвесторів у реалізації інноваційних проектів в Україні в останні роки також не є достатньою – як через відсутність інституційних інструментів захисту інвестицій, так і з причин нерозвиненої інфраструктури життєзабезпечення бізнесу. До того ж основна мотивація стратегічних інвесторів (максимізація віддачі від вкладеного капіталу) не спонукає їх до вкладання капіталу у ті сектори промисловості, які працюють в умовах високої конкуренції. Тому, наприклад, у машинобудуванні України на кінець 2012 р. із 54462,4 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, було спрямовано лише 1143,7 млн. дол. США (2,1%) [11]. І оскільки найбільші капіталовкладення були здійснені з офшорів (що непрямо свідчить про їх приналежність українським нерезидентам), то й спрямовувалися вони переважно у ті сфери, які були джерелом доходів. А це металургія (11,3%), фінансова діяльність (29,6%), операції з нерухомістю тощо (16,6%).

Висновки з проведеного дослідження. Отже, досягнення міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств потребує відповідного ресурсного забезпечення. Конкурентні переваги провідних світових виробників нині формуються завдяки дешевизні ресурсів, а завдяки їх специфічності, яка ускладнює копіювання. До таких специфічних ресурсів відносяться не тільки інтелектуальні (втілені у нематеріальних активах підприємства), а й цілком матеріальні сучасні високопродуктивні та екологічно чисті виробничі технології, які забезпечують високі стандарти виробництва і можливості розвитку продуктів відповідно до вимог і потреб цільових груп споживачів. Проте їх висока вартість за відсутності достатнього обсягу власних коштів і дорожнечі кредитних ресурсів перешкоджає такому оновленню. Тому вагому роль у фінансовій підтримці процесів технологічного розвитку промислових підприємств має відігравати держава – через важелі та регулятори інституційного характеру. Оцінка дієвості чинних регуляторів і визначення шляхів їх удосконалення і будуть предметом наступних досліджень.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Перерва П. Г. Стратегічне управління виробничим потенціалом і підвищення конкурентоспроможності підприємства / П. Г. Перерва, Д. Косици, А. П. Косенко // Вісник національного технічного університету «ХПІ». – 2010. – Випуск 62. – С. 137-142.
2. Мороз Л. І. Шляхи підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств в умовах глобалізації / Л. І. Мороз, О. Р. Адельшінова // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – № 611. – С. 147-155.
3. Індеси промислової продукції за видами діяльності у 2013 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ2013/pr/tpp_u/tpp0313_u.htm.
4. Україна на шляху від дисперсії до зростання: джерела, важелі, інструменти / Я. А. Жаліло, Д. С. Покришка, Я. В. Белінська [та ін.] – К.: НІСД, 2010. – 96 с.
5. Перспективи взаємовідносин України і Митного союзу Республіки Білорусь, Республіки Казахстан та Російської Федерації / [А. В. Єрмолаєв, І. В. Клименко, Я. А. Жаліло, Н. С. Пелагеша та ін.]; за ред. Я. А. Жаліло. – К.: НІСД, 2011. – 72 с.
6. Вільямсон О. Е. Економічні інституції капіталізму: Фірми, маркетинг, укладання контрактів / О. Е. Вільямсон. – К.: АртЕк, 2001. – 472 с.

7. Державний комітет статистики України: Наукова та інноваційна діяльність (1990-2012 рр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/ni/ind_rik/ind_u/2002.html.
8. Бодров В. Г. Поточна економічна ефективність процесів технологічної модернізації промисловості Харківської області / В. Г. Бодров, А. В. Резніченко // Проблеми економіки. – 2011. – № 2. – С. 43-47.
9. Фінансовий результат від звичайної діяльності підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/fin_rez/fr_pr_u/fr_pr_12_u.html.
10. Латишев К. О. Проблеми та перспективи інноваційного розвитку промисловості України / К. О. Латишев // Міжнародний науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки». – 2013. – Випуск 5 [22]. – С. 210-215.
11. Прямі іноземні інвестиції в Україну за видами економічної діяльності у 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/express/exspr2013/02_13/25.zip.

УДК 366.54

Лащак В.В.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри «Фінанси»
Буковинського університету

Лащак Т.В.
студент
Чернівецького національного університету

ЗАХОДИ ФІНАНСОВОГО ВПЛИВУ ДЕРЖАВИ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТОВАРІВ І ДОТРИМАННЯ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В ПІСЛЯРЕАЛІЗАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

Держава, яка має в своєму розпорядженні бюджетні ресурси, створені завдяки зусиллям всього населення, яке в повному складі є споживацькою аудиторією, зобов'язана захищати інтереси цієї багаточисельної аудиторії. На післяреалізаційному етапі таким захистом займається Держспоживінспекція України, яка є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері державного контролю за дотриманням законодавства про захист прав споживачів. Крім неї і її структурних територіальних підрозділів зазначений контроль здійснюють також ряд інших органів державної виконавчої влади, на які покладено контроль за якістю і безпекою товарів, робіт і послуг. Проаналізувавши результати контрольних заходів, вважаємо, що політика держави в напрямку захисту прав споживачів повинна бути переорієнтованою із фіскальних методів впливу на профілактичні, суть яких полягає в недопущенні на ринок неякісних товарів.

Ключові слова: захист прав споживачів, фінансовий механізм та важелі, порушення прав споживачів, адміністративні та економічні санкції.

Лащак В.В., Лащак Т.В. МЕРЫ ФИНАНСОВОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ ГОСУДАРСТВА НА ОБЕСПЕЧЕНИЕ КАЧЕСТВА ТОВАРОВ И СОБЛЮДЕНИЕ ПРАВ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ В ПОСЛЕРЕАЛИЗАЦИОННЫЙ ПЕРИОД

Государство, располагая бюджетными ресурсами, созданными благодаря усилиям всего населения, которое в полном составе является потребительской аудиторией, обязано защищать интересы этой многочисленной аудитории. На послереализационном этапе такой защитой занимается Госпотребинспекция Украины, которая является специально уполномоченным центральным органом исполнительной власти в сфере государственного контроля за соблюдением законодательства о защите прав потребителей. Кроме нее и ее структурных территориальных подразделений указанный контроль осуществляют также ряд других органов государственной исполнительной власти, на которые возложен контроль за качеством и безопасностью товаров, работ и услуг. Проанализировав результаты контрольных мероприятий, считаем, что политика государства в направлении защиты прав потребителей должна быть переориентированной с фискальных методов воздействия на профилактические, суть которых заключается в недопущении на рынок некачественных товаров.

Ключевые слова: защита прав потребителей, финансовый механизм и рычаги, нарушения прав потребителей, административные и экономические санкции.

Laschak V.V., Laschak T.V. FINANCIAL MEASURES OF STATE CONTROL TO ENSURE PRODUCT QUALITY AND RESPECT FOR THE RIGHTS OF CONSUMERS IN THE PERIOD AFTER REALIZABLE

The state which has budgetary resources created through the efforts of the entire population of full consumer audience is obliged to protect the interests of the numerous audience. At the stage of realization after such protection is engaged Derzhspozhyvinspektsiya Ukraine which is specially authorized central body of executive power in the sphere of state control over observance of legislation on consumer protection. In addition to her and her territorial structural units specified control is carried out a number of other state executive bodies, which are responsible for monitoring the quality and safety of goods and services. After analyzing the results of audits think that government policy towards protection of consumers should be re-oriented methods of fiscal impact on prevention, which essentially is no assumption on the market is not a quality product.

Keywords: consumer protection, financial mechanisms and instruments, violation of consumer rights, administrative and economic sanctions.

Постановка проблеми. В період глобалізації економіки перед державою гостро постає проблема захисту прав громадян як споживачів. Необхідно проаналізувати наявні можливості держави впливати в післяреалізаційний період на дотримання якісних та

функціональних характеристик товарів, робіт та послуг, які пропонуються споживачам.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми питань захисту прав споживачів в ринкових умовах розглядаються на теоретичному і методоло-